

Janina Tylman

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Dębno

CZYTELNIKU, PRZYJDŹ DO NAS. JESTEŚ ZAWSZE MILE OCZEKIWANYM GOŚCIEM

Te słowa towarzyszyły nam, bibliotekarzom dębnowskiej książnicy, od początku jej powstania, tj. od roku 1946 i są aktualne nadal.

Organizację i kierownictwo biblioteki w początkowych trudnych latach zawdzięczamy pierwszej kierownicze Melanii Puch (z d. Mrozowska). Już wtedy prowadzono tu bardzo ożywioną działalność kulturalno-oświatową. Pierwszym znanym pisarzem, który odwiedził bibliotekę i spotkał się z czytelnikami 2 kwietnia 1949 roku był Arkady Fiedler.

Rejestracji w ogólnopolskim spisie bibliotek dokonano w 1948 roku, nadając jej z początkiem lat 50-tych nazwę Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Dębnie.

W latach 1954–1975 kadrą i bibliotekami na terenie miasta i powiatu kierowała Janina Pietkiewicz. Opisane przez nią dzieje biblioteki w latach 1946–1975 opatrzone są również fotografiami w Kronice Powiatowej Biblioteki Publicznej na powiat chojeński w Dębnie, pozwalają poznać ówczesne warunki pracy bibliotekarzy oraz formy działalności biblioteki.

W wyniku nowego podziału administracyjnego w 1975 roku nastąpiła utrata statusu biblioteki powiatowej i przekształcenie jej w Miejską Bibliotekę Publiczną.

Otwarty charakter Pani dyrektor, jej życzliwość oraz łatwość w nawiązywaniu kontaktów spowodowały, że w drugiej połowie lat 70. działalność kulturalno-oświatowa biblioteki obfitowała w liczne spotkania z popularnymi pisarzami.

Od roku 1981 instytucja nosi nazwę: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy. Biblioteka mieści się w jednej z najpiękniejszych XIX-wiecznych willi (z przylegającą oficyną) w centrum miasta.

Swoisty klimat zabytkowych wnętrz niezwykle korzystnie wpływa na wielopłaszczyznową, dynamiczną działalność biblioteki.

Bibliotece macierzystej podlegają 4 filie wiejskie: Cychry, Dargomyśl, Różańsko i Warnice oraz 1 miejska przy parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła.

Promocja czytelnictwa oraz organizacja ważnych dla społeczności lokalnej wydarzeń kulturalnych

Dobrze rozpoznawane potrzeby środowiskowe a także staranność w doborze księgozbioru są priorytetami naszej pracy, niezbędnej do pozyskiwania czytelników, a tym samym do zaspokajania ich potrzeb. Propozycje kierujemy zarówno do najmłodszych czytelników przedszkolnych, jak i do uczniów, studentów oraz do osób dorosłych, o różnorodnych zainteresowaniach.

Trafny dobór książki drukowanej czy mówionej i dotarcie z nią do osób chorych lub z różnymi dysfunkcjami już od dawna należą do obowiązków bibliotekarza. Z tego rodzaju obsługi korzystają w każdą środę pacjenci Szpitala Powiatowego w Dębnie, czytelnicy punktów bibliotecznych w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim, a także osoby indywidualne, które drogą telefoniczną zgłaszają najczęściej chęć korzystania ze zbiorów.

Aktywna i różnorodna działalność kulturalno-oświatowa kierowana do ogółu czytelników przyczynia się również w dużej mierze do promocji czytelnictwa. Spośród wielu wydarzeń kulturalnych organizowanych w naszej bibliotece największym zainteresowaniem – czyli gromadzących największą frekwencję a zarazem ciesząc się największym uznaniem, wyrażanym „na żywo” lub poprzez wpisy do ksiąg pamiątkowych – są:

- 14-dniowe Międzynarodowe Spotkania Twórcze organizowane każdego roku w lipcu, podczas których 14 osobowa grupa artystów-malarzy odkrywa i utrwała uroki naszego miasta i okolic. My zaś utrwalamy i rozpowszechnia-

my powstałe dzieła i sylwetki twórców, a także wydarzenia w wydawanym katalogu pt. „Dębno 2011. Międzynarodowe Spotkania Twórcze”;

- rokrocznie, już od 16 lat w pierwszy weekend czerwca odbywają się w bibliotece spotkania z dawnymi mieszkańcami Dębna (niem. Neudamm), wzbogacone nabożeństwem ekumenicznym, złożeniem kwiatów pod Kamieniem Pamiątkowym oraz wystawą okolicznościową;
- dużym zainteresowaniem cieszą się spotkania autorskie organizowane średnio co dwa miesiące, przy czym zainteresowaniem szczególnym obdarzani są dębnowscy autorzy różnorodnych publikacji.

W tym roku w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” odbędą się dwa spotkania z utalentowaną i niezwykle wrażliwą autorką dębnowską, Anną Zaniewską. To ona, odpowiadając na apel lekarzy z Centrum Zdrowia Dziecka (gdzie trafił zatruty muchomore sromotnikowym 6-letni Tomek) o tworzenie bajek, napisała *Tajemniczy skarb*, bajkę wydaną przez Wydawnictwo FR Olesiejuk w zbiorze *Bajki dla...* Chory Tomek po wielu operacjach, w tym po podwójnym przeszczepie wątroby, powrócił do zdrowia.

Stosowanie nowoczesnych technik informatycznych w pracy biblioteki

W bibliotece są stanowiska do korzystania z katalogu online na miejscu, w celu sprawdzenia dostępności książek.

Posiadamy także program Lex Omega, który zapewnia czytelnikowi dostęp do aktów prawnych, dzienników ustaw, monitorów ustaw, rozporządzeń, projektów ustaw i wielu innych przydatnych rzeczy.

Mamy także możliwość wypożyczania oraz korzystania na miejscu z audiobooków, które są aktualizowane na bieżąco.

W czytelni internetowej każdy może za darmo skorzystać z dostępu do sieci. Obecnie posiadamy osiem stanowisk dla czytelników. Także w Oddziale Dziecięcym dla najmłodszych są cztery stanowiska, w Wypożyczalni dla dorosłych dwa stanowiska oraz w Ośrodku Informacji Gospodarczej i Prawnej jedno stanowisko.

Organizujemy również kursy komputerowe dla seniorów, na których omawiamy różne zagadnienia, m.in.: zakładanie katalogów, skrótów, obsługa programu Paint, edytor tekstu, poczta e-mail, Internet i wiele innych. Ogólnie uczymy od podstaw obsługi komputera. Kursy cieszą się dużym zainteresowaniem.

Tworzenie i popularyzacja regionalnego warsztatu informacyjnego

Organizacja i realizacja informacji lokalnej oraz regionalnej jest jednym z najlepszych sposobów poznawania i „oswajania” środowiska.

Dokumentowanie i gromadzenie w rozmaitych formach stosownych materiałów rozpoczęliśmy w latach 60-tych.

W 1986 roku księgozbiór regionalny liczył już 500 woluminów. Zbiory te były udostępniane w czytelni. Wielokrotnie prezentowano je na wystawach organizowanych z okazji rocznic regionalnych oraz wykorzystywano w pracy z czytelnikiem zbiorowym, na przykład podczas lekcji bibliotecznych.

Dział Zbiorów Regionalnych tworzony był i jest z myślą o społeczności lokalnej. Służy zarówno do celów naukowych, jak i młodym czytelnikom, studentom, a także pasjonatom, którzy zajmują się regionem lub piszą o nim.

Pracownicy biblioteki starają się pozyskiwać wszelkie materiały dotyczące regionu niezależnie od ich formy i języka oraz czasu i miejsca powstania.

Na zbiory regionalne składają się głównie wydawnictwa zwarte i czasopisma związane z tematyką regionu, miasta i okolic, m.in. z historyczną Nową Marchią (niem. Neumark), usytuowaną na pograniczu zachodniopomorsko-wielkopolskim. Książki obejmują swoim zasięgiem chronologicznym początek XX wieku do chwili obecnej, nieliczne są także z XIX wieku.

Książki opracowywane są komputerowo w programie Sowa. W opisie bibliograficznym stosowany jest format Marc 21. Na uwagę zasługuje najnowsza publikacja poświęcona historii miasta *Dębno w latach 1945–1948. Cz. 1* opracowana przez Łukasza Lewandowskiego i Lecha Łukasiuka, wydana w roku 2010.

Sporą część zasobów stanowią książki niemieckojęzyczne odnoszące się głównie do byłego powiatu chojeńskiego (Königsberg) i przedwojennego Dębna (Neudamm). Są też książki z wydawnictwa i drukarni „Juliusz Neumann – Neudamm”, założonego w 1872 roku w Dębnie.

Dział Zbiorów Regionalnych skupiał i skupia do tej pory liczną grupę historyków pasjonatów miasta i regionu. Dzięki ich zaangażowaniu w prasie lokalnej i regionalnej głównie: „Gazecie Lubuskiej”, „Kurierze Szczecińskim”, „Merkuriuszu Dębnowskim”, „Głosie Szczecińskim”, „Gazecie Chojeńskiej”, „Myśliborskich Wieściach”, „Ziemi Go-

rzowskiej” oraz „Gazecie Wyborczej” ukazują się liczne artykuły dotyczące regionu. Wspomnienia i aktualności o mieście, ludziach i wydarzeniach wydawane są w serii Dębnowska Biblioteczka.

Od kilku lat gromadzone są biografie ludzi zasłużonych dla miasta i gminy, które zamierzamy wydać w publikacji książkowej o tytule, na razie roboczym, Słownik biograficzny.

Wśród zasobów regionalnych znaczną część stanowią zbiory specjalne, w wśród nich: rękopisy, stare druki, zbiory ikonograficzne, kartograficzne, muzyczne, graficzne.

Zbiory działu regionalnego obejmują także Dokumenty Życia Społecznego: ulotki, afisze, dokumenty personalne, dyplomy, katalogi, fotogazetki, ilustracje, kalendarze itp. Ułożone są w grupy według określonych tematów i odpowiednio przechowywane.

Zbiory regionalne popularyzowane są poprzez publikacje w „Merkuryszu Dębnowskim” wydawanym od 11 lat przez dębnowską księżnicę, prezentowane na wystawkach w gablocie ulicznej, na wystawach w bibliotece oraz na spotkaniach połączonych z wygłaszaniem referatów na określone tematy w ramach Tygodnia Regionalizmu.

Biblioteka, dysponując tak znacznymi zasobami informacji o charakterze lokalnym i regionalnym, stanowi tym samym główny ośrodek informacji w miejscowym środowisku.

Bogata i atrakcyjna oferta zbiorów

Starannie śledzony rynek wydawniczy, przy dbałości o zabezpieczenie środków finansowych umożliwiały, aż do roku 1992 zakup pozycji książkowych szczególnie przydatnych bibliotece. Lata 1993–1997 pod względem gromadzenia, uzupełniania zbiorów i prenumeraty czasopism były bardzo trudne, wówczas wbrew zapotrzebowaniom czytelnickým i normom w niewystarczającej liczbie publikacje trafiały do naszej biblioteki.

Cenną pozycją w księgozborze stanowi mszał z 1724 roku starodruk zawierający dedykację dla ówczesnego proboszcza od burmistrza miasta Dębna, Jana Baczewskiego z datą 27 sierpnia 1946 roku.

Posiadamy także kilkadziesiąt cennych pozycji z literatury popularno-naukowej jak i pięknej, nie kwalifikujących się wprawdzie do starodruków bo wydanych po roku 1800, niemniej wzbudzających szczególne zainteresowania bibliofilów, a także uczniów podczas lekcji bibliotecznych i przy innego rodzaju okazjach.

Gromadzimy również regionalia dotyczące Pomorza Zachodniego i Ziemi Lubuskiej, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów o mieście i gminie Dębno.

Ciekawy zbiór DŻS zrodził pomysły na organizację wystaw historycznych o Dębnie, wieczorów autorskich i spotkań promujących wydawnictwa, jak i ludzi twórczych.

By pozyskiwać najmłodszych czytelników, zakupujemy dla nich książki z serii *Aktywna Nauka*, mimo, że są to książki drogie (1 egzemplarz kosztuje około 100 złotych). Czytelnikom dorosłym oferujemy najnowsze bestsellery, o których głośno w telewizji i w prasie. Zarówno zbiory biblioteki, jak i filii uzupełniamy o najnowsze ogólne kompendia wiedzy i książki edukacyjne.

Mamy bogaty zbiór około 4 tysięcy woluminów z dziedziny pedagogiki, który wciąż uzupełniany o nowości. Na podstawie rozpoznanych ostatnio zainteresowań rozrywkowych i edukacyjnych młodzieży, zakupiliśmy książki o duchach i wampirach oraz książki z literatury faktu i II wojny światowej.

Miłośnikom literatury pięknej, polskiej i rosyjskiej zakupiliśmy książki biograficzne, poetyckie oraz reportaże. Dysponujemy również ponad 500 płytami CD i e-bookami o różnorodnej tematyce.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz środowiska lokalnego oraz pozyskiwanie dodatkowych środków

Wieloletnia aktywna i doceniana przez użytkowników działalność biblioteki głównej oraz filii jest efektem ścisłej i wielopłaszczyznowej współpracy ze środowiskiem lokalnym, a także daleko wykraczająca poza granice środowiska.

Tradycyjnymi formami współpracy są organizowane przez bibliotekę wystawy, spotkania, konkursy, wieczory poezji oraz działalność wydawnicza.

Uczestniczymy również w imprezach oraz ważniejszych wydarzeniach organizowanych przez inne instytucje lub organizacje w mieście i gminie.

Wymienione formy współpracy służą realizacji celów, które przed wieloma laty wytyczyliśmy: umacnianie więzów z „małą ojczyzną”, promowanie osiągnięć i talentów twórczych mieszkańców, utrwalanie tożsamości lokalnej, pielęgnacja dziedzictwa kulturalnego.

W sferze działalności kulturalno-oświatowej i wydawniczej współpracujemy ze wszystkimi przedszkolami i szkołami, instytucjami, parafiami oraz organizacjami pozarządowymi na terenie miasta i gminy, a także poza nią.

Pozytywnym wynikiem zakończył się nasz udział w konkursie ogłoszonym w ubiegłym roku przez Książnicę Pomorską. Uzyskaliśmy tytuł „Biblioteki Roku 2010 województwa zachodniopomorskiego”. Ten niezwykle i ważny tytuł ma znaczenie inspirujące i motywuje nas, dębnowskich bibliotekarzy, do dalszej pracy z jeszcze większym zaangażowaniem w działalność kulturalno-oświatową.

Przy czym potwierdza słuszność stworzonej przed laty i funkcjonującej do dziś w naszej bibliotece, a także filiach zasady: „Czytelniku, przyjdź do nas – jesteś zawsze mile oczekiwanym gościem.”